

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-14-05-822

Chișinău

«20» 07 2016

**Biroul Permanent
al Parlamentului
Republicii Moldova**

În temeiul articolului 73 și articolului 74 alineatul (3) din Constituția Republicii Moldova, se prezintă Parlamentului spre examinare, în mod prioritar, proiectul de lege privind evaluarea strategică de mediu.

Proiectul face parte din Programul legislativ de realizare a angajamentelor de transpunere asumate în cadrul Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr.146 din 9 iulie 2015 (p.81).

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege – Ministerul Mediului.

Anexă: Hotărîrea Guvernului nr.879 din 18 iulie 2016	– 2 ex.
Proiectul de lege privind evaluarea strategică de mediu	– 1 ex.
Nota informativă	– 1 ex.
Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție	– 1 ex.
Avizul Ministerului Justiției	– 1 ex.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Ex. A.Albul
Tel. 022 250 241

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>329</u>	
« <u>20</u> » <u>07</u> <u>2016</u>	
Ora _____	

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+373-22-250104

Fax:
+373-22-242696

Parlamentul Republicii Moldova

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 879
din 18 iulie 2016
Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de lege privind
evaluarea strategică de mediu**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind evaluarea strategică de mediu.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Contrasemnează

**Viceprim-ministru,
ministru economiei**

Octavian CALMÎC

**Viceprim-ministru,
ministru afacerilor externe
și integrării europene**

Andrei GALBUR

Ministru mediului

Valeriu Munteanu

Ministru sănătății

Ruxanda Glavan

Ministru justiției

Vladimir Cebotari

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****privind evaluarea strategică de mediu**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta Lege transpune Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 197 din 21 iulie 2001.

**Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE****Articolul 1. Scopul și obiectul legii**

(1) Scopul prezentei legi este instituirea unui cadru juridic de efectuare a evaluării strategice de mediu în vederea asigurării unui nivel înalt de protecție a mediului, prevenirii sau diminuării impactului negativ asupra mediului și sănătății populației de la efectele anumitor planuri și programe.

(2) Obiectul evaluării strategice de mediu sînt proiectele planurilor și programelor elaborate la nivel național și local, care pot avea un impact semnificativ asupra mediului din Republica Moldova sau din alte state.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni principale:

autoritate competentă – organ central de mediu al administrației publice care oferă consultări inițiatorului proiectului de plan sau program la etapa evaluării prealabile, examinează proiectul planului și programului, raportul privind evaluarea strategică de mediu și adoptă decizia privind acceptul sau refuzul de eliberare a avizului de mediu la diferite nivele:

a) organul central de mediu al administrației publice – pentru planurile și programele de nivel național și/sau sectorial și intersectorial, aprobate de Guvern sau adoptate de Parlament;

b) subdiviziunea teritorială a organului central de mediu al administrației publice – pentru planurile și programele de nivel local, aprobate de administrația publică locală;

aviz de mediu pentru planuri și programe (aviz de mediu) – act tehnico-juridic scris și emis de autoritatea competentă, care confirmă că raportul privind evaluarea strategică de mediu corespunde prevederilor prezentei legi, iar aspectele privind protecția mediului sînt integrate în planurile și programele prezentate pentru aprobare și nu au impact negativ asupra mediului și sănătății populației;

aviz de evaluare prealabilă – document emis de autoritatea competentă la etapa evaluării prealabile a planului sau programului, care stabilește necesitatea de efectuare sau neefectuare a evaluării strategice de mediu pentru planuri sau programe;

efecte asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației – orice efect asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, florei, faunei, biodiversității, solului, climei, aerului, apei, peisajului, obiectelor naturale, bunurilor, patrimoniului cultural și interacțiunea acestor factori;

evaluare strategică de mediu – evaluare a posibilelor efecte asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, elaborarea raportului privind evaluarea strategică de mediu, desfășurarea consultărilor cu autoritățile publice și cu publicul interesat de efectele implementării planurilor și programelor, precum și efectuarea, după caz, a consultărilor transfrontaliere, luarea în considerare a concluziilor raportului privind evaluarea strategică de mediu și a rezultatelor consultărilor în procesul decizional și informarea cu privire la decizia luată;

inițiator – autoritate a administrației publice centrale și locale care inițiază și este responsabilă de elaborarea planului sau programului;

parte afectată – parte sau părți contractante ale Protocolului privind evaluarea strategică de mediu care pot fi afectate de impactul asupra mediului în context transfrontalier, inclusiv asupra sănătății populației în procesul de implementare a planului sau programului, ;

parte de origine - parte sau părți contractante ale Protocolul privind evaluarea strategică de mediu sub a căror jurisdicție este propusă implementarea unui plan sau program;

planuri și programe – planuri și programe, inclusiv strategii, care conțin planuri de acțiuni pentru implementarea acestora, și care:

a) sînt elaborate conform prevederilor actelor legislative, normative sau administrative;

b) urmează să fie elaborate de o autoritate publică și aprobate de Guvern sau adoptate printr-o procedură legislativă de către Parlament;

c) urmează să fie elaborate și aprobate de o autoritate a administrației publice locale de nivelul al doilea.

Protocol privind evaluarea strategică de mediu – Protocolul privind evaluarea strategică de mediu la Convenția cu privire la evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, adoptat la Kiev (Ucraina) la 21 mai 2003;

raport privind evaluarea strategică de mediu – parte a documentației planului sau programului în care sînt identificate, descrise și evaluate posibilele efecte semnificative asupra mediului de la implementarea acestora și alternativele rezonabile, luînd în considerare obiectivul și domeniul de aplicare geografic al planului sau programului, în conformitate cu anexa nr. 2.

Articolul 3. Domeniul de aplicare a evaluării strategice de mediu

(1) Evaluarea strategică de mediu se efectuează pentru planurile și programele, elaborate în domeniile agricultură, silvicultură, piscicultură, energetică, industrie, transporturi, gestionarea deșeurilor, gestionarea resurselor acvatice, comunicații electronice, turism, folosința funciară, planificarea urbană și rurală (documentația de urbanism și amenajare a teritoriului, inclusiv planurile și programele de amenajare a teritoriului național, regional, raional și planurile urbanistice generale) și care stabilesc cadrul pentru acordarea autorizației de realizare a proiectelor și activităților din anexa nr.1 și anexa nr.2 din Legea nr.86 din 29 mai 2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

(2) Planurile și programele prevăzute la alin.(1) al prezentului articol, care stabilesc utilizarea unor suprafețe mici la nivel local și prevăd modificări minore la planuri și programe, sînt supuse evaluării strategice de mediu, doar în cazul în care autoritatea competentă, la etapa evaluării prealabile, a determinat pe baza criteriilor stabilite în anexa nr.1 că acestea pot produce efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației.

(3) Planurile și programele, altele decît cele prevăzute la alin. (1) al prezentului articol, în baza cărora se realizează proiectele și activitățile enumerate în anexa nr.1 și anexa nr.2 din Legea privind evaluarea impactului asupra mediului și pentru care este necesară acordarea autorizației, sînt supuse evaluării strategice de mediu doar în cazul în care autoritatea competentă, la etapa evaluării prealabile, a determinat pe baza criteriilor stabilite în anexa nr.1, că acestea pot produce efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației.

(4) Prevederile prezentei legi nu se extind asupra planurilor și programelor:

a) al căror scop este asigurarea necesităților apărării naționale sau lichidarea consecințelor situațiilor excepționale în domeniul civil;

b) din domeniul financiar sau bugetar.

(5) Dacă planurile și programele fac parte dintr-o ierarhie, în scopul evitării dublării evaluării strategice de mediu, se ține cont de faptul, că evaluarea se efectuează conform prezentei legi la diferite nivele ierarhice. Pentru evitarea dublării se aplică prevederile art.8 alin. (2) și (3).

Articolul 4. Autoritatea responsabilă de efectuarea evaluării strategice de mediu

(1) Evaluarea strategică de mediu se efectuează în procesul elaborării planului sau programului și se finalizează înainte de aprobarea acestora de către autoritatea competentă de nivel național sau local.

(2) Inițiatorul care elaborează planuri și programe din proprie inițiativă sau la solicitarea Parlamentului ori a Guvernului, poartă răspundere pentru efectuarea evaluării strategice de mediu în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(3) Dacă elaborarea planului sau programului a fost pusă în sarcina cîtorva autorități ale administrației publice centrale, atunci efectuarea evaluării strategice de mediu este asigurată de autoritatea desemnată de Guvern sau care este

menționată prima în ordinea autorităților numite de Guvern ca fiind responsabile de elaborarea planului sau programului.

(4) Pentru efectuarea evaluării strategice de mediu, inițiatorul este în drept să antreneze, în calitate de elaborator al raportului privind evaluarea strategică de mediu, instituții de profil, iar în bază de concurs, experți și specialiști, inclusiv internaționali. La selectarea experților se ia în considerare nivelul de instruire, competențele sectoriale și experiența de lucru în domeniul evaluării de mediu, care nu trebuie să fie mai mică de 3 ani.

(5) Inițiatorul asigură informarea și participarea autorității competente, a autorității în domeniul ocrotirii sănătății și a altor autorități interesate, în funcție de caracterul documentelor de planificare, la toate etapele evaluării strategice de mediu.

(6) Cheltuielile pentru efectuarea evaluării strategice de mediu se suportă de către inițiator.

Capitolul II

EVALUAREA PREALABILĂ A PLANURILOR ȘI PROGRAMELOR

Articolul 5. Determinarea necesității efectuării evaluării strategice de mediu

(1) În scopul determinării necesității de efectuare sau neefectuare a evaluării strategice de mediu pentru proiectele planurilor și programelor specificate la art. 3 alin. (2) și (3) din prezenta lege, se efectuează evaluarea prealabilă în baza criteriilor specificate în anexa nr. 1.

(2) Pentru efectuarea evaluării prealabile inițiatorul, la etapa formulării planului sau programului, prezintă autorității competente următoarele informații:

- a) informații despre inițiator:
 - i) denumirea și adresa instituției;
 - ii) numele, prenumele, adresa și datele de contact ale reprezentantului autorizat de inițiator;
- b) informații privind planul sau programul:
 - i) denumirea planului sau programului;
 - ii) fundamentarea necesității elaborării planului sau programului;
 - iii) principalele aspecte de protecție a mediului incluse în proiectul planului sau programului;
 - iv) principalele direcții și termenul de implementare;
 - v) existența unui cadru pentru proiecte și activități enumerate în anexa nr. 1 și anexa nr. 2 din Legea privind evaluarea impactului asupra mediului și pentru care este necesară eliberarea autorizației;
 - vi) impactul posibil semnificativ asupra mediului și sănătății populației în urma implementării planului sau programului;
 - vii) termenul de elaborare și metoda de aprobare a planului sau programului;
- c) informații privind teritoriul afectat:
 - i) determinarea teritoriului afectat;

ii) principalele caracteristici și probleme de mediu din teritoriul afectat.

(3) Autoritatea competentă, examinează informația prezentată în termen de 10 zile lucrătoare, desfășoară consultări cu autoritatea din domeniul ocrotirii sănătății, ia în considerare opinia publicului recepționată în conformitate cu art. 10 alin. (4) din prezenta lege și emite avizul cu privire la evaluarea prealabilă, plasându-l pe pagina web oficială, în decurs de 5 zile lucrătoare de la data emiterii.

(4) Avizul privind evaluarea prealabilă se remite în formă scrisă inițiatorului planului sau programului și se plasează pe pagina web oficială în decurs de 5 zile lucrătoare de la data recepționării.

(5) În cazul luării unei decizii de efectuare a evaluării strategice de mediu, inițiatorul asigură realizarea acesteia conform etapelor stabilite, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

Capitolul III **ETAPELE DE REALIZARE A EVALUĂRII** **STRATEGICE DE MEDIU**

Articolul 6. Etapele evaluării strategice de mediu pentru planuri și programe

(1) Procesul evaluării strategice de mediu pentru planuri sau programe se desfășoară conform următoarelor etape:

- a) determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu;
- b) elaborarea raportului privind evaluarea strategică de mediu;
- c) coordonarea raportului privind evaluarea strategică de mediu cu autoritățile publice, cu publicul interesat și emiterea avizului de mediu;
- d) desfășurarea consultărilor transfrontaliere.

Articolul 7. Determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu

(1) Pentru planurile și programele specificate la art. 3 alin.(1)-(3) în privința cărora a fost adoptată decizia de efectuare a evaluării strategice de mediu, inițiatorul stabilește proporțiile și gradul de detaliere a informației care urmează a fi inclusă în raportul privind evaluarea strategică de mediu conform cerințelor indicate în anexa nr.2, reieșind din specificul planului sau programului.

(2) În procesul determinării domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu, inițiatorul, în mod obligatoriu, desfășoară consultări cu autoritatea competentă și autoritatea din domeniul ocrotirii sănătății. Rezultatele consultărilor se consemnează într-un proces verbal, care conține lista cu informațiile coordonate necesară pentru întocmirea raportului privind evaluarea strategică de mediu și care este parte integrantă a acestuia.

(3) În procesul elaborării raportului privind evaluarea strategică de mediu autoritatea competentă, care consultă inițiatorul la determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu poate solicita informații suplimentare de la inițiator.

(4) Inițiatorul oferă publicului posibilitatea de participare la determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu, conform art. 10 alin. (4) al prezentei legi.

(5) Lista cu informațiile coordonate, care trebuie să fie inclusă în raportul privind evaluarea strategică de mediu se ia în considerare de către inițiator la întocmirea caietului de sarcini pentru elaboratorul raportului privind evaluarea strategică.

(6) Conținutul-model al raportului privind evaluarea strategică de mediu, fără a ține cont de specificul planului sau programului, este prevăzut în anexa nr. 2.

Articolul 8. Elaborarea raportului privind evaluarea strategică de mediu

(1) Pentru planurile și programele specificate la art. 3 alin. (1)-(3) pentru care a fost luată decizia de efectuare a evaluării strategice de mediu, inițiatorul determină, ce informație, luând în considerare domeniul de aplicare și nivelul de detaliere, urmează să fie inclusă în raportul privind evaluarea strategică de mediu în conformitate cu cerințele anexei nr.2, reieșind din specificul planului sau programului. Raportul privind evaluarea strategică de mediu identifică, descrie și evaluează posibilele efecte semnificative asupra mediului, inclusiv cele legate de sănătatea populației, efectele implementării planului sau programului, precum și alternativele rezonabile, ținând cont de obiectivele și suprafața geografică acoperită de plan sau program.

(2) Raportul privind evaluarea strategică de mediu elaborat conform prevederilor alin. (1), trebuie să conțină informațiile corelate cu gradul de cunoaștere și cu metodele de evaluare existente, cu conținutul și gradul de detaliere al planului sau programului, cu stadiul acestora în procesul de luare a deciziei. În scopul evitării dublării evaluării strategice de mediu rezultatul evaluării pentru planurile sau programele elaborate la nivel național, trebuie să fie luate în considerare la evaluarea strategică a planurilor și programelor elaborate la nivel local, și invers.

(3) Informațiile disponibile privind efectele asupra mediului ale planurilor sau programelor obținute la alte niveluri de luare a deciziei sau din alte acte normative, pot fi utilizate pentru furnizarea informațiilor prevăzute în anexa nr. 2.

(4) La întocmirea raportului privind evaluarea strategică de mediu, inițiatorul stabilește autoritățile administrației publice cu care se vor efectua consultări asupra raportului privind evaluarea strategică de mediu și a planului sau programului și care în virtutea responsabilităților specifice, pot fi interesate de efectele asupra mediului în urma implementării planului sau programului.

(5) Inițiatorul plasează proiectul planului sau programului și raportul privind evaluarea strategică de mediu pe pagina web oficială și informează despre termenele de prezentare a obiecțiilor și a propunerilor la documentele menționate, precum și despre desfășurarea consultărilor, în conformitate cu cerințele Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

Articolul 9. Coordonarea raportului privind evaluarea strategică de mediu cu autoritățile publice și emiterea avizului de mediu

(1) Inițiatorul prezintă pentru examinare proiectul planului sau programului și raportul privind evaluarea strategică de mediu către:

a) autoritatea competentă și autoritatea administrației publice centrale în domeniul ocrotirii sănătății, dacă planul sau programul este aprobat de Guvern sau adoptat de Parlament;

b) autoritatea competentă și subdiviziunea teritorială a autorității administrației publice centrale în domeniul ocrotirii sănătății, dacă planul sau programul este aprobat de către administrația publică locală;

c) alte autorități competente, specificate la art. 8 alin. (4).

(2) Autoritatea competentă, după recepționarea proiectului planului sau programului și a raportului privind evaluarea strategică de mediu, le plasează pe pagina web oficială și le expediază organizațiilor obștești de mediu, cu indicarea adresei la care se pot familiariza cu documentele menționate.

(3) Autoritatea publică în domeniul ocrotirii sănătății, alte autorități interesate prezintă inițiatorului obiecțiile și propunerile lor la plan sau program și la raportul privind evaluarea strategică de mediu, cu o copie în adresa autorității competente, în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data recepționării acestora.

(4) Desfășurarea consultărilor cu autoritatea competentă nu constituie un impediment, pentru prezentarea obiecțiilor și propunerilor de către alte autorități competente în termenul indicat la alin. (3).

(5) Autoritatea competentă efectuează analiza calității raportului privind evaluarea strategică de mediu, avînd în vedere următoarele aspecte:

a) respectarea conținutului-model al raportului privind evaluarea strategică de mediu prevăzut în anexa nr. 2;

b) prezentarea dificultăților tehnice, procedurale și de altă natură și explicarea oricăror incertitudini;

c) prezentarea alternativelor studiate, a motivelor care au stat la alegerea uneia dintre ele, a modului în care considerațiile de mediu au fost integrate în proiectul de plan sau program, precum și a procesului de definitivare a proiectului ca urmare a informațiilor rezultate pe parcursul evaluării strategice de mediu;

d) justificarea detaliată a motivelor care au stat la baza eliminării anumitor aspecte;

e) luarea în considerare a aspectelor semnalate în timpul procesului de consultare cu alte autorități și cu publicul interesat;

f) prezentarea informațiilor grafice: hărți, scheme, schițe, diagrame;

g) existența unui program adecvat de monitorizare a efectelor asupra mediului.

(6) Autoritatea competentă, în funcție de calitatea raportului privind evaluarea strategică de mediu, de cerințele de protecție a mediului din proiectul

planului sau programului, de opinia autorităților interesate și a publicului, adoptă una din următoarele decizii:

a) emite avizul de mediu, în cazul în care raportul privind evaluarea strategică de mediu corespunde cerințelor din anexa nr. 2 și aspectele legate de mediu sînt integrate în plan sau program și nu produc impact negativ asupra mediului și sănătății populației;

b) remite inițiatorului raportul privind evaluarea strategică de mediu, planul sau programul, pentru definitivare, cu indicarea măsurilor care urmează a fi luate;

c) refuza eliberarea avizului de mediu, cu motive justificative.

(7) Termenul de adoptare a deciziei și de emitere a avizului de mediu, conform alin. (6) din prezentul articol, constituie cel mult 45 de zile calendaristice de la data recepționării proiectului planului sau programului și a raportului privind evaluarea strategică de mediu de către autoritatea competentă.

(8) În cazul în care raportul privind evaluarea strategică de mediu și proiectul planului sau programului au fost remise spre definitivare, conform alin. (6) lit. b), termenul de examinare repetată și de emitere a avizului de mediu constituie 20 de zile lucrătoare de la data recepționării de către autoritatea competentă a documentelor definitive.

(9) Autoritatea competentă informează autoritățile publice și publicul despre decizia adoptată și plasează avizul de mediu pe pagina web oficială.

(10) Autoritatea competentă creează, dezvoltă și ține registrul de evidență a informației privind evaluarea strategică de mediu.

Articolul 10. Informarea și participarea publicului la evaluarea strategică de mediu

(1) Inițiatorul, de comun acord cu autoritatea competentă, asigură informarea și participarea publicului la evaluarea strategică de mediu a planului sau programului prin următoarele acțiuni:

a) identificarea publicului care ar putea fi afectat în urma realizării planului sau programului sau care este interesat în procesul de luare a deciziei, inclusiv organizațiile obștești de mediu;

b) stabilirea modalității de informare a publicului, utilizînd diferite metode de informare, cum ar fi: anunțuri publice în mass-media, informații plasate pe paginile web oficiale;

c) determinarea modalității de consultare a publicului prin: informarea în formă scrisă, dezbateri publice etc.;

d) stabilirea termenelor rezonabile, care să permită publicului să participe eficient și la timp la toate etapele evaluării strategice de mediu;

e) informarea asupra posibilității de participare a publicului în cazul efectuării consultărilor în context transfrontalier.

(2) Cheltuielile pentru informarea și participarea publicului la procesul de evaluare strategică de mediu pentru planuri sau programe se suportă de inițiator.

(3) Răspunderea pentru informarea și asigurarea participării publicului revine inițiatorului și autorității competente.

(4) Inițiatorul, la etapele evaluării prealabile și determinării domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu, informează publicul, în conformitate cu cerințele Legii privind transparența în procesul decizional, despre efectuarea evaluării prealabile și stabilirea domeniului de aplicare a raportului; despre elaborarea planului sau programului și despre informația care urmează a fi inclusă în conținutul raportului privind evaluarea strategică de mediu. Inițiatorul asigură publicului posibilitatea de exprimare a opiniei cu privire la posibilul impact asupra mediului al planului sau programului, la etapa evaluării prealabile, precum și cu privire la informația ce urmează a fi inclusă în raportul privind evaluarea strategică de mediu, la etapa de stabilire a domeniului de aplicare a raportului. Publicul prezintă propunerile și obiecțiile sale inițiatorului și autorității competente, în termen de cel mult 10 zile calendaristice de la data informării.

(5) Inițiatorul plasează pe pagina sa web oficială proiectul planului sau programului, raportul privind evaluarea strategică de mediu și informația privind termenele de prezentare a propunerilor și obiecțiilor la proiectul planului sau programului, la raportul privind evaluarea strategică de mediu, inclusiv ora și locul desfășurării dezbaterilor publice.

(6) Termenul, stabilit de inițiator, de prezentare a propunerilor și obiecțiilor de către public este de cel puțin 15 zile lucrătoare de la data publicării informației specificate la alin. (5) al prezentului articol.

(7) Accesul la informația de la alin. (5) al prezentului articol, în vederea recepționării propunerilor și obiecțiilor, nu exclude posibilitatea desfășurării și altor forme suplimentare de dezbateri publice asupra proiectului planului sau programului și a proiectului raportului privind evaluarea strategică de mediu, conform Legii privind transparența în procesul decizional, a audierilor publice, la nivel central sau local, în funcție de domeniul de aplicare a planului sau programului.

Capitolul IV

CONSULTĂRILE ÎN CONTEXT TRANSFRONTALIER

Articolul 11. Consultările în context transfrontalier în cazul în care Republica Moldova este parte de origine

(1) Dacă în procesul determinării domeniului de aplicare al raportului privind evaluarea strategică de mediu s-a constatat că realizarea planului sau programului pe teritoriul Republicii Moldova poate genera efecte semnificative pentru mediul unui alt stat, atunci autoritatea competentă, de comun acord cu inițiatorul, remite pe canale diplomatice proiectul planului sau programului și raportul privind evaluarea strategică de mediu părții afectate, precum și altei părți a Protocolului care a solicitat prezentarea acestor documente. Autoritatea competentă remite informația privind termenele de examinare a planului sau programului, metodele și termenul de efectuare a consultărilor în context transfrontalier și stabilește un termen de cel mult 15 zile calendaristice, în cadrul căruia partea afectată urmează să comunice despre participarea sau

neparticiparea sa la procedura evaluării strategice de mediu în context transfrontalier.

(2) În cazul în care partea afectată, în termenul stabilit, și-a exprimat dorința de participare la procedura evaluării strategice de mediu, părțile coordonează termenul de prezentare a opiniei asupra proiectului planului sau programului, raportului privind evaluarea strategică de mediu și asupra desfășurării consultărilor, care nu va fi mai mare de 45 de zile calendaristice.

(3) Inițiatorul asigură autoritatea competentă a părții de origine cu informația necesară pentru realizarea prevederilor prezentului articol, inclusiv, cu traducerea planului sau programului, după caz.

(4) Autoritatea competentă a părții afectate asigură informarea publicului și a altor autorități interesate ale părții afectate și oferă posibilitatea de expunere a opiniei asupra planului sau programului și asupra raportului privind evaluarea strategică de mediu și prezintă opinia generală părții de origine în cazul în care acordul părților nu prevede altfel.

(5) Autoritatea competentă, inițiatorul și/sau elaboratorul raportului privind evaluarea strategică de mediu desfășoară consultări cu reprezentanții abilitați ai autorităților părții afectate cu privire la eventualul impact în context transfrontalier al planului sau programului și la măsurile pentru prevenirea, diminuarea sau atenuarea consecințelor nefaste ale planului sau programului.

(6) Nu se permite aprobarea și/sau adoptarea planului sau programului pînă la finalizarea procedurii consultărilor în context transfrontalier cu partea afectată.

(7) După aprobarea planului sau programului, autoritatea competentă a părții de origine prezintă părții afectate, în termen de 15 zile calendaristice, copia planului sau programului aprobat și/sau adoptat și informația care va conține:

- a) fundamentarea integrării problemelor protecției mediului în conținutul planului sau programului;
- b) rezultatele consultărilor în context transfrontalier;
- c) programul monitorizării.

Articolul 12. Consultările în context transfrontalier în cazul în care Republica Moldova este parte afectată

(1) În cazul în care Republica Moldova este parte afectată și a primit de la partea de origine proiectul planului sau programului și raportul privind evaluarea strategică de mediu în limba convenită de părți, autoritatea competentă, în termen de cel mult 15 zile calendaristice, comunică despre participarea sau neparticiparea la procedura evaluării strategice de mediu în context transfrontalier.

(2) Autoritatea competentă asigură informarea și luarea în considerare a opiniilor autorităților interesate ale administrației publice centrale și a publicului despre plan sau program și despre raportul privind evaluarea strategică de mediu, prezentate de partea de origine.

(3) Autoritatea competentă prezintă, în termenul stabilit, dar nu mai mult de 45 de zile calendaristice, avizul de mediu părții de origine, ținînd cont de

opiniile autorităților interesate ale administrației publice centrale și ale publicului, și desfășoară, de comun acord, consultări.

(4) După recepționarea de la partea de origine a copiei planului sau programului aprobat și a informației prevăzute la art. 11 alin. (7) autoritatea competentă le plasează pe pagina web oficială, în termen de 5 zile lucrătoare și informează autoritățile interesate ale administrației publice și publicul.

Articolul 13. Dispoziții generale cu privire la acordurile internaționale

Dacă prevederile acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte stabilesc alte norme, decât cele stabilite în legislația cu privire la protecția mediului a Republicii Moldova, se aplică prevederile acordurilor internaționale.

Capitolul V

APROBAREA PLANULUI SAU PROGRAMULUI

Articolul 14. Aprobarea deciziei

(1) Concluziile din raportul privind evaluarea strategică de mediu, avizul de mediu, obiecțiile parvenite de la consultările cu publicul și autoritățile publice centrale și locale, rezultatele consultărilor în context transfrontalier desfășurate în conformitate cu prevederile art. 9-12 ale prezentei legi, se iau în considerare la luarea deciziei privind aprobarea planului sau programului.

(2) Pentru aprobarea planului sau programului, care a fost supus evaluării strategice de mediu, inițiatorul prezintă documentele în conformitate cu legislația în vigoare, inclusiv avizul de mediu al autorității competente.

(3) După aprobarea planului sau programului conform procedurii stabilite de legislația în vigoare, inițiatorul plasează pe pagina web oficială avizul de mediu și următoarele informații privind:

- a) aprobarea planului sau programului;
- b) modul în care au fost integrate în plan sau program problemele de mediu, impactul asupra mediului, inclusiv consecințele asupra sănătății populației;
- c) consultarea publicului și autorităților publice centrale și locale, rezultatele consultărilor în context transfrontalier, desfășurate în conformitate cu prevederile art. 9-12 ale prezentei legi.

Articolul 15. Monitorizarea

(1) Inițiatorul, în limitele competenței sale, și în conformitate cu programul stabilit monitorizează efectele semnificative asupra mediului în procesul de realizare a planului sau programului în scopul identificării efectelor adverse neprevăzute, inclusiv cele de sănătate a populației într-un stadiu incipient, pentru a putea întreprinde măsuri de remediere corespunzătoare.

(2) Inițiatorul prezintă autorității competente în domeniul protecției mediului rezultatele monitorizării și le publică pe pagina web oficială.

(3) În scopul executării prevederilor alin. (1) și excluderii dublării, se pot utiliza mecanisme de monitorizare existente și date privind monitorizarea din alte surse.

Capitolul VI RĂSPUNDEREA ȘI CONTESTAREA DECIZIILOR

Articolul 16. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi
Nerespectarea sau respectarea necorespunzătoare a prevederilor prezentei legi atrage răspundere disciplinară, civilă, contravențională și penală.

Articolul 17. Contestarea deciziei
Orice persoană fizică sau juridică dispune de dreptul de a contesta, în conformitate cu legislația în vigoare, orice decizie prevăzută de prezenta lege.

CAPITOLUL VII DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 18. Intrarea în vigoare
Prezenta lege intră în vigoare la 1 an de la data publicării.

Articolul 19. Organizarea executării
(1) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi:
- va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.
- va prezenta Parlamentului propuneri pentru ajustarea legislației în vigoare la prevederile prezentei legi.

(2) Ministerul Mediului, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va elabora și va aproba, în modul stabilit, Ghidul cu privire la efectuarea procedurilor privind evaluarea strategică de mediu.

**Criteriile pentru determinarea necesității efectuării evaluării
strategice de mediu a planurilor și programelor,
specificate la art.5 alin. (1)**

Pentru evaluarea prealabilă a planurilor sau programelor în scopul determinării probabilității efectelor semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, se aplică următoarele criterii:

1. Caracteristicile planurilor și programelor, în special:

a) măsura în care planul sau programul stabilește un cadru pentru proiecte sau alte activități, în ceea ce privește amplasarea, tipul de activitate, dimensiunea, condițiile de funcționare sau de alocare a resurselor;

b) măsura în care planul sau programul influențează asupra altor planuri sau programe, inclusiv asupra celor dintr-o ierarhie;

c) importanța planului sau programului privind integrarea considerentelor de mediu, inclusiv cele de sănătate a populației, ținând cont de promovarea dezvoltării durabile;

d) problemele de mediu, de sănătate a populației, relevante pentru plan sau program;

e) relevanța planului sau programului pentru punerea în aplicare a legislației de mediu (de exemplu, planuri sau programe de gestionare a deșeurilor, de protecție a apelor, de management al apelor etc.).

2. Caracteristicile efectelor și ale suprafeței care poate fi afectată, în special:

a) probabilitatea, durata, frecvența și reversibilitatea efectelor semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației;

b) natura cumulativă a efectelor;

c) magnitudinea și extinderea spațială a efectelor (aria geografică și numărul populației care poate fi afectată);

d) riscurile pentru mediu, inclusiv pentru sănătatea populației;

e) caracterul transfrontalier al efectelor realizării planului sau programului;

f) valoarea și vulnerabilitatea zonei care poate fi afectată din cauza: caracteristicilor naturale sau patrimoniului cultural special; depășirii standardelor de calitate a mediului sau a valorilor-limită; exploatării intensive a solului;

g) efectele asupra zonelor sau peisajelor cu un statut de protecție recunoscut la nivel național comunitar sau internațional.

**Conținutul-model
al raportului privind evaluarea strategică de mediu,
specificat la art.7 alin. (1)**

Raportul de mediu trebuie să conțină următoarele:

- a) un rezumat al conținutului, principalele obiective ale planului sau programului și conexiunea lor cu alte planuri sau programe;
- b) aspecte relevante ale stării actuale a mediului, inclusiv ale sănătății populației și evoluția sa posibilă fără implementarea documentului de planificare;
- c) caracteristici de mediu ale zonelor care pot fi afectate semnificativ, inclusiv sănătatea populației, în urma implementării planului sau programului;
- d) orice probleme de mediu existente, relevante pentru plan sau program, inclusiv probleme privind orice zonă de importanță specială pentru mediu;
- e) obiective de protecție a mediului, de sănătate a populației, stabilite la nivel internațional, național și alte nivele, care sînt importante pentru plan sau program și modul în care obiectivele și orice considerații de mediu sînt luate în considerare la elaborarea planului sau programului;
- f) posibile efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra biodiversității, sănătății populației, faunei, florei, solului, apei, aerului, patrimoniului cultural și peisajelor. Aceste efecte trebuie să includă efecte secundare, cumulative, pe termen scurt, mediu sau lung, permanente sau temporare, pozitive sau negative;
- g) măsuri preconizate pentru prevenirea, reducerea și, pe cît posibil, echilibrarea oricăror efecte semnificative asupra mediului prin punerea în aplicare a planului sau programului;
- h) o descriere a motivelor selectării variantelor de alternativă, care au fost examinate în cadrul evaluării strategice de mediu și a modului în care s-a făcut evaluarea, inclusiv orice dificultate legată de lipsa metodelor necesare sau a cunoștințelor, de insuficiența de informații și mijloace tehnice, necesare pentru evaluare.
- i) o descriere a măsurilor preconizate referitoare la monitorizare (programul de monitorizare);
- j) posibile efecte de mediu în context transfrontalier, inclusiv cele legate de sănătatea populației;
- k) un conținut succint al raportului privind evaluarea strategică de mediu, prezentat într-o formă accesibilă pentru public.

Nota informativă **la proiectul de lege privind evaluarea strategică de mediu**

Definirea problemei

Proiectul de lege privind evaluarea strategică de mediu a fost elaborat în conformitate cu prevederile Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.808 din 7.10.2014 (Capitolul 16. Protecția Mediului, articolul 91), a Programului legislativ de transpunere a angajamentelor asumate în cadrul Acordului de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, pentru anii 2015-2016, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr.146 din 9 iulie 2015 (pct. 81), a Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023 și Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.301 din 24.04.2014 (punctul 10).

De asemenea, proiectul Legii menționat este elaborat în conformitate cu prevederile Directivei Parlamentului și Consiliului European 2001/42/EC privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului (în continuare - Directiva privind ESM) și ale Protocolului privind evaluarea strategică de mediu la Convenția privind Evaluarea Impactului asupra Mediului în context Transfrontalier (în continuare - Convenția Espoo).

Republica Moldova a semnat Protocolul privind evaluarea strategică de mediu la Reuniunea extraordinară a Părților Convenției Espoo, desfășurată la Kiev (Ucraina), la 21 mai 2003, în cadrul Conferinței miniștrilor de mediu „Un Mediu pentru Europa”.

Scopul evaluării strategice de mediu (ESM) este de a asigura că efectele asupra mediului ale anumitor planuri și programe vor fi identificate și evaluate în timpul elaborării și înaintea aprobării acestora. De asemenea, ESM asigură dezvoltarea durabilă și securitatea ecologică. Aceasta s-a dezvoltat ca o măsura de precauție, la cel mai înalt nivel decizional, deoarece evaluarea impactului la nivel de proiect s-a dovedit a fi o măsura insuficientă.

Actualmente, la nivel european evaluarea strategică de mediu este un instrument folosit în mod sistematic de către organele decizionale, care contribuie la integrarea considerentelor de mediu în procesul de luare a deciziilor, conduce la identificarea măsurilor specifice de ameliorare a efectelor nedorite asupra mediului și sănătății populației, precum și stabilește un cadru pentru evaluarea ulterioară a proiectelor din punct de vedere al impactului asupra mediului.

Decizia de aplicare a evaluării strategice de mediu se adoptă în cazul în care s-a stabilit că planul sau programul poate avea un impact semnificativ asupra mediului și/sau sănătății populației, prin examinarea lui individuală sau

determinarea în prealabil a tipurilor de planuri și programe care necesită efectuarea ESM, în baza prevederilor Directivei privind ESM.

Metodologia evaluării strategice de mediu, existentă la această etapă, a fost bazată pe utilizarea principiilor evaluării posibilelor efecte de mediu, inclusiv influența asupra sănătății, pe stabilirea impactului negativ și a măsurilor de eliminare sau diminuare a acestora, pe informarea publicului interesat și adoptarea unor planuri sau programe care au impact redus asupra mediului.

Evaluarea cadrului legislativ național existent ne permite să evidențiem unele elemente care, într-o anumită măsură, sunt specifice ESM, însă aceste elemente nu ne permit să apreciem aplicarea lor, cum ar fi efectuarea ESM ținând cont de cerințele Protocolului privind ESM și ale Directivei privind ESM. Legea nr. 1515-XII din 16.06.93 privind protecția mediului înconjurător prevede efectuarea expertizei ecologice de stat pentru unele tipuri de programe: programe și proiecte de dezvoltare economică și socială a republicii, art.23(1). Prevederile menționate au fost specificate în art. 6 (2) din Legea nr. 851 din 29.05.1996 privind expertiza ecologică, în care se menționează că expertizei ecologice de stat se supun în mod obligatoriu toate proiectele, programele, planurile, schemele, strategiile și concepțiile noi.

În conformitate cu pct. 27 din Hotărîrea Guvernului nr. 33 din 11.01.2007 cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici, planurile și programele trebuie să fie însoțite de analiza de impact pentru variantele posibile ale implementării, efectuată pînă la demararea procesului (ex-ante), inclusiv a impactului ecologic.

În legislația națională nu sunt reglementate relațiile în domeniul consultărilor transfrontaliere asupra planurilor și programelor.

În afară de aceasta, în legislația națională nu există prevederi cu privire la efectuarea procedurilor pentru stabilirea domeniului de aplicare a evaluării strategice de mediu, conținutul raportului de mediu, desfășurarea consultărilor asupra planurilor și programelor în conformitate cu Protocolul privind ESM și Directiva privind ESM.

Aspectul juridic.

Proiectul legii transpune Directiva 2001/42/EC a Parlamentului și Consiliului European privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului din 21 iulie 2001 și creează mecanismul de implementare a prevederilor Protocolului privind evaluarea strategică de mediu la Convenția privind Evaluarea Impactului asupra Mediului în context Transfrontalier (Convenția Espoo).

Odată cu introducerea prevederilor Protocolului privind ESM și ale Directivei ESM în legislația Republicii Moldova, este necesară elaborarea nu doar a unui act legislativ special care să reglementeze ESM, dar și modificarea legislației în vigoare cu norme speciale privind ESM, care vor reglementa procesul

de planificare, inclusiv procesul de elaborare și adoptare a planurilor și programelor.

În acest context, vor fi modificate sau completate: Legea privind protecția mediului înconjurător, Legea privind expertiza ecologică, Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, Hotărârea Guvernului nr.33 din 11 ianuarie 2007 cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de planuri și programe ș.a.

În prezent este în proces de avizare noul Regulament privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia, în care sunt incluse atribuții în domeniul evaluării strategice de mediu.

Aspectul economic.

Implementarea legii va contribui la luarea unor decizii echilibrate la nivel macroeconomic, asigurând protecția mediului și sănătatea populației, va minimiza impactul unor proiecte și activități asupra mediului înconjurător și va contribui la reducerea cheltuielilor pentru restabilirea ecosistemelor. Cheltuielile pentru înlăturarea consecințelor negative sunt mult mai mari decât cheltuielile pentru prevenirea poluării.

Elaborarea legii va integra prioritățile de protecție a mediului și de protecție a sănătății, în planurile și programele sectoriale și cele la nivel local.

Conform practicii europene, evaluarea strategică de mediu va fi efectuată pentru planurile și programele, elaborate în domeniile agricultură, silvicultură, piscicultură, energetică, industrie, transporturi, gestionarea deșeurilor, gestionarea resurselor acvatice, comunicații electronice, turism, folosinței funciare, planificare urbană și rurală (planurile urbanistice generale, planurile de amenajare a teritoriului național, planurile regionale/raionale de amenajare a teritoriului) cele, care stabilesc cadrul pentru emiterea autorizației pentru realizarea proiectelor și activităților din anexa nr. 1 și anexa nr. 2 din Legea privind evaluarea impactului asupra mediului nr.86 din 29 mai 2014 armonizată la Directiva 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului.

Prevederile legii nu se vor extinde asupra planurilor și programelor, scopul cărora este deservirea necesităților apărării naționale sau a consecințelor situațiilor excepționale în domeniul civil și asupra planurilor și programelor în domeniul financiar sau bugetar.

Aspectul financiar.

Realizarea prevederilor Directivei privind ESM poate condiționa majorarea cheltuielilor bugetare ale autorităților administrației publice centrale și locale, care vor fi necesare pentru efectuarea evaluării strategice de mediu. Va fi necesar introducerea unor abilități suplimentare autorităților administrației publice ce țin de desfășurarea procedurilor evaluării strategice de mediu pentru planurile și programele elaborate de acestea. Abilitățile de bază vor fi executate în limitele

efectivului angajaților acestor organe stabilit de Guvernul Republicii Moldova și în limitele alocațiilor bugetare, fără cheltuieli suplimentare.

Cheltuielile bugetare se vor majora, în principal, la capitolul remunerării muncii prestate în bază de contract de către specialiștii și instituțiile de profil angajați pentru elaborarea raportului de mediu.

De asemenea, instituția responsabilă (inițiatorul) de elaborarea planului sau programului va suporta toate cheltuielile legate de informare și asigurarea participării publicului la evaluarea strategică de mediu.

Finanțarea elaborării planului sau programului și raportului de mediu se efectuează din bugetul de stat sau din bugetul local, în funcție de nivelul de aprobare a actului.

Conform estimărilor țărilor europene, cheltuielile efective pentru ESM constituie, în funcție de tipul programului sau planului, 0,5% - 5% din cheltuielile sumare pentru elaborarea lor. De menționat, că nu fiecare plan sau program urmează a fi supus procedurii evaluării strategice de mediu.

Astfel, cheltuielile sistemului bugetar al Republicii Moldova pentru efectuarea evaluării strategice de mediu nu vor fi considerabile și vor fi compensate de efectele pozitive ale efectuării acesteia.

Aspectul organizatoric.

Ministerul Mediului, a elaborat proiectul Legii, în vederea stabilirii unui cadru legal adecvat pentru prevenirea, diminuarea și monitorizarea efectelor negative asupra mediului, fapt ce va contribui la recunoașterea răspunderii pentru protecția mediului și sănătatea populației.

De asemenea, proiectul va permite consolidarea colaborării internaționale în aprecierea efectelor transfrontaliere la nivel național al planurilor și programelor.

Implementarea legii nu va fi posibilă dacă nu se va asigura reorganizarea sistemului instituțional de mediu existent. Mecanismul instituțional reorganizat trebuie să prevadă atribuții, drepturi și obligații bine determinate, fără suprapuneri în activități și cu subdiviziuni în cadrul structurii centrale și locale.

Reorganizarea sistemului instituțional se va realiza prin crearea unei direcții specializate în structura Ministerului Mediului și delimitarea clară a funcțiilor în procesul de reformă a sectorului de mediu care urmează a fi implementată în următorii ani.

În conformitate cu Legea nr.235-XVI din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, a fost elaborată analiza preliminară ale efectelor de reglementare al proiectului de Lege privind evaluarea strategică de mediu, care a fost acceptată în cadrul ședinței Grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător la data de 11 iunie 2014.

În scopul conștientizării pe deplin a rolului și scopului ESM au fost organizate mese rotunde pe parcursul anilor 2014-2015. Astfel, proiectul de Lege privind evaluarea strategică de mediu a fost discutat la Chișinău, în cadrul mesei rotunde din data de 29 iunie 2014. La masa rotundă a participat reprezentantul

Secretariatului Convenției Espoo, experții internaționali în domeniu, reprezentanți ai ministerelor relevante și publicul interesat.

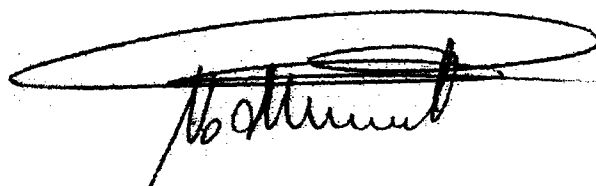
Totodată, pe data de 17 iunie 2015, Ministerul Mediului a organizat ședința de nivel înalt și seminarul "Evaluarea strategică de mediu: instrument în ecologizarea economiei. Rolul autorităților sectoriale". În cadrul acestor evenimente conducerea Comisiei Economice pentru Europa a ONU, Delegației UE în RM, a susținut eforturile Republicii Moldova în crearea sistemului național privind ESM, fiind recunoscut la nivel european ca instrument de promovare a dezvoltării durabile și asigurării atragerii investițiilor. În urma evenimentului a fost clarificat și agreat rolul diferitor ministere în procesul ESM, provocările cheie și soluții posibile.

În cadrul proiectului regional "Ecologizarea economiei Parteneriatului Estic al Uniunii Europene "EaP GREEN" în anul 2015 a fost realizat proiectul-pilot privind evaluarea strategică de mediu a planului urbanistic general pentru or. Orhei. Unul dintre obiectivele proiectului a fost testarea proiectului de lege privind ESM.

Proiectul de Lege privind evaluarea strategică de mediu a fost avizat cu Ministerele și instituțiile interesate (Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, ș.a.) iar obiecțiile și propunerile acestora au fost luate în considerație la definitivarea proiectului.

Reieșind din cele expuse, Ministerul Mediului consideră oportună promovarea și adoptarea proiectului de Lege privind evaluarea strategică de mediu de către Parlament.

Ministru

Valeriu MUNTEANU